

Seletuskiri

Vabariigi Valitsuse otsuse “Eesti seisukohad direktiivi 2004/37/EÜ muutmise eelnõu kohta” eelnõu juurde

Euroopa Komisjon (edaspidi *komisjon*) avaldas 18.07.2025. a eelnõu (COM(2025)418), millega muudetakse direktiivi 2004/37/EÜ¹ töötajate kaitse kohta töökohal kantserogeenide, mutageenide ja reproduktiivtoksiliste ainetega kokkupuutest tulenevate ohtude eest (CMRD) (edaspidi *eelnõu*). Eelnõu kohaselt täiendatakse direktiivi koobalti ja selle anorgaaniliste ühendite, polütsükliliste aromaatsete süsivesinike (PAH) ning 1,4-dioksaanide piirnormidega.

2017. aastal jõudis Euroopa komisjon tööohutust ja töötervishoidu käsitlevate EL direktiivide järelhindamise (nn *REFIT OSH hindamine*)² käigus järeldusele, et töötervishoiu ja tööohutuse direktiivid, sealhulgas CMRD, on jätkuvalt väga asjakohased ja tõhusad. Need on aidanud vähendada töökohal toimuvate õnnetuste ja haiguste esinemissagedust ning arvu. Siiski tõstatasid erinevad sidusrühmad selle hindamise käigus vajaduse kaaluda piirnormide kehtestamist veelgi suuremale hulgale ainetele. EL on võtnud vastu CMRD direktiivi viis muudatust, milles käsitletakse rohkem kui 40 peamist ohtlikku töökeskkonnas esinevat kemikaali.

Direktiivi eelnõu eesmärk on kaitsta töötajaid töökeskkonnas levivate tervist kahjustavate kemikaalide eest ning hoida ära töötajate haigestumist ning suremust kemikaalidega kokkupuute tõttu. Vähi haigestumine on ELis tööga seotud surmade peamine põhjus, mistõttu on oluline tööga seotud haiguste ennetamist ELis parandada.

Direktiivi rakendamine võib kaasa tuua täiendavaid kulusid nii liikmesriikidele kui ka Euroopa Liidule, kuid samal ajal aitab see oluliselt parandada töötajate tervisekaitset. Piirnormide kehtestamine ennetab töökeskkonnas kemikaalidega kokkupuutest tingitud haigestumisi, mis vähendab tervishoiukulusid, suurendab tootlikkust ning toetab töötajate elukvaliteeti ja seeläbi liikmesriigi majandust.

Peame oluliseks töötervishoiu ja -ohutusega seotud regulatsioonide ajakohastamist. Toetame töökeskkonnas esinevatele kantserogeensetele, mutageensetele ja reproduktiivtoksilistele ainetele (koobalt ja selle anorgaanilised ühendid, polütsüklilised aromaatsed süsivesinikud ja 1,4-dioksaanid) piirnormide muutmist uute teaduslike andmete alusel ja senisest rangemate piirnormide kehtestamist. Peame oluliseks, et koobalti ja selle anorgaaniliste ühendite ning polütsükliliste aromaatsete süsivesinike uute piirnormide rakendamiseks kehtestatakse ettevõtjatele ülemineku periood.

¹ Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2004/37/EÜ, 29. aprill 2004, töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/ALL/?uri=CELEX:32004L0037>

² Komisjoni teatis: Ohutumad ja tervislikumad töötingimused meile kõigile – ELi tööohutuse ja töötervishoiu poliitika ajakohastamine. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0012&from=ET>

SISSEJUHATUS

Euroopa Komisjon avaldas 18.07.2025. a direktiivi eelnõu, millega muudetakse direktiivi 2004/37/EÜ³ töötajate kaitse kohta töökohal kantserogeenide, mutageenide ja reproduktiivtoksiliste ainetega kokkupuutest tulenevate ohtude eest. Eelnõu kohaselt täiendatakse direktiivi koobalti ja selle anorgaaniliste ühendite, polütsükliliste aromaatsete süsivesinike (PAH) ning 1,4-dioksaanide piirnormidega.

Juunis 2021. a esitas komisjon ELi töötervishoiu ja tööohutuse strateegilise raamistiku aastateks 2021-2027 (*ELi TTO strateegiline raamistik*)⁴. See strateegiline raamistik on suunatud Euroopa sotsiaalõiguste samba 10. põhimõttele, mis käsitleb töötajate õigust kõrgele tervise- ja ohutuskaitse tasemele töökohal. ELi TTO strateegilise raamistiku peamine eesmärk on ennetada tööõnnetusi ja haigusi, mis võivad põhjustada tõsiseid tervisekahjustusi ja surmajuhtumeid töötajate seas ja mille kulu aastas on hinnanguliselt umbes 3,3% ELi sisemajanduse koguproduktist.

Vähk on jätkuvalt peamine tööga seotud surmajuhtumite põhjus ELis. Igal aastal kaotab hinnanguliselt umbes 80 000 inimest ELis oma elu kantserogeenidega kokkupuute tõttu töökohal. Lisaks võib ELis igal aastal esineda kuni 1 274 reproduktiivse tervise kahjustuse juhtumit, mis tulenevad kokkupuutest reproduktiivtoksiliste ainetega, mis ei ole klassifitseeritud kantserogeenseteks ega mutageenseteks. Tööst põhjustatud tervisekahjustused omavad negatiivseid tagajärgi nii töötajatele, nende peredele, ettevõtetele kui ka avalikule sektorile ja ühiskonnale laiemalt. See näitab vajadust veelgi parandada tööga seotud haiguste ennetamist ELis.⁵

Direktiiv 2004/37/EÜ hõlmab aineid või segusid, mis vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) 1272/2008⁶ (edaspidi *CLP määrus*) I lisas sätestatud 1A või 1B kategooria kantserogeensete, mutageensete või reproduktiivtoksiliste ainete klassifitseerimise kriteeriumidele, samuti aineid, segusid või protsesse, mis on nimetatud selle direktiivi lisades. Koobalti metall ja mitmed koobalti ühendid ning 1,4-dioksaanid vastavad CLP määruse kohaselt kantserogeensete ja reproduktiivtoksiliste ainete (1B kategooria) klassifitseerimise kriteeriumidele ning on seetõttu kantserogeensed või reproduktiivtoksilised ained direktiivi 2004/37/EÜ tähenduses. Teatud polütsükliliste aromaatsete süsivesinike (PAH) segud, eriti

---

³ Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2004/37/EÜ, 29. aprill 2004, töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/ALL/?uri=CELEX:32004L0037>

⁴ Komisjoni teatis: ELi töötervishoiu ja tööohutuse strateegiline raamistik aastateks 2021-2027. Töötervishoid ja tööohutus muutuvast töömaailmas. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0323>

⁵ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2004/37/EÜ lisades ained ja seades piirnормid selle lisades I, III ja IIIa. https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/document/download/306eba2b-be2a-4542-8b8a-e5f1d3e6d378_en?filename=COM_2025_418_F1_PROPOSAL_FOR_A_DIRECTIVE_EN_V4_P1_4229588.PDF

⁶ Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:32008R1272>

need, mis sisaldavad benso[a]püreeni, vastavad samuti CLP määruse kohaselt kantserogeensete, mutageensete või reproduktiivtoksiliste ainete (1A või 1B kategooria) klassifitseerimise kriteeriumidele ja kuuluvad seetõttu samuti direktiivi 2004/37/EÜ reguleerimisalasse. Komisjoni eelnõu kohaselt loetakse edaspidi kantserogeeniks ka keevitusaurude tekkimise tööprotsessid.

Direktiiv 2004/37/EÜ näeb ette meetmed, mida tuleb rakendada, et vältida või piirata töötajate kokkupuudet kantserogeensete, mutageensete ja reproduktiivtoksiliste keemiliste mõjuritega ning aidata sel viisil ära hoida töötajate haigestumist tööga seotud vähki. Direktiiv 2004/37/EÜ on Eesti õigusesse võetud üle kahe Vabariigi Valitsuse määrusega – „Kantserogeensete, mutageensete ja reproduktiivtoksiliste kemikaalide käitlemisele esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ (edaspidi *kantserogeenide määrus*)⁷ ning „Ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ning töökeskkonna keemiliste ohutegurite piirnormid“ (edaspidi *ohtlike kemikaalide määrus*)⁸.

Ohtlikele kemikaalidele on Eestis kehtestatud piirnormid ohtlike kemikaalide määrusega. Kõik komisjoni eelnõus käsitletud ained on Eestis loetud ohtlikeks kemikaalideks ning lisaks kohaldub ainetele ka kantserogeenide määrus tulenevalt CPL määruse klassifikatsioonidest. Komisjoni **eelnõu vastuvõtmisel tuleks Eestil** seetõttu muuta rangemaks koobalti ja selle anorgaaniliste ühendite, polütsükliliste aromaatsete süsivesinike (PAH) ning 1,4-dioksaanide piirnormid ohtlike kemikaalide määruks. Lisaks tuleb lisada ohtlike kemikaalide määruks koobaltile ja selle ühenditele, keevitusaurudele, elavhõbedale ning 1,4-dioksaanile CLP määrusest tulenev klassifikatsioon, mistõttu hakkab neile kohalduma kantserogeenide määrus, mis muuhulgas tähendab tööandjale näiteks kohustust korraldada töötajatele tervisekontrolli enne kui töötaja alustab vastavate ainetega kokkupuudet oma töös.

Piirnormide muutmisest lähtuvalt peaksid tööandjad vajadusel teostama uued töökeskkonna õhu mõõtmised, vajadusel saatma töötajad tervisekontrolli, ajakohastama riskianalüüsi ja tegevusi riskide maandamiseks. Bioloogilise piirnormi kehtestamisega 1,4-dioksaanile tuleks tööandjal lisaks töökeskkonna õhu mõõtmisele viia läbi töötajatele ka bioloogiline seire veendumaks, et bioloogilist piirnormi (mõõdetuna uriinist) ei ole ületatud.

Lisaks piirnormide muudatustele tehakse eelnõuga tehnilisemaid muudatusi, näiteks lisatakse keevitusaurud kantserogeensete protsesside nimekirja ning muudetakse elavhõbeda nimetust, et kohaldada piirnormi ning muid CMRD nõudeid vaid nendele elavhõbeda ühenditele, mis kuuluvad direktiivi 2004/37/EÜ kohaldamisalasse.

Muudatused puudutavad spetsiifilisi sektoreid, kus tööstusprotsesside käigus esineb kokkupuude eelnõus nimetatud kemikaalidega ja konkreetsete tööprotsesside spetsiifilisi tööloike, kus olulist sotsiaal-majanduslikku mõju Eestile, sh pärast konsulteerimist huvigruppidega, ei ole tuvastatud.

---

⁷ Vabariigi Valitsuse 15.12.2005 määrus nr 308. <https://www.riigiteataja.ee/akt/102042024016?leiaKehtiv>

⁸ Vabariigi Valitsuse 20.03.2001 määrus nr 105. <https://www.riigiteataja.ee/akt/1026714?leiaKehtiv>

Komisjoni eelnõu menetlust alustati EL Nõukogu sotsiaalküsimuste töögrupis septembris 2025. Direktiivi 2004/37/EÜ muudatused võetakse vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt ühiselt. Nõukogus on eelnõu heakskiiduks vajalik kvalifitseeritud häälteenamus.⁹

Vabariigi Valitsuse otsuse eelnõu ja seletuskirja koostasid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi töösuhete ja töökeskkonna osakonna nõunik Dana Kadanik (5912 6091, dana.kadanik@mkm.ee), sama osakonna töökeskkonna juht Eva Põldis (5913 6476, eva.poldis@mkm.ee), EL ja rahvusvahelise koostöö osakonna nõunik Triinu Nurmjõe (526 6860, triinu.nurmjoe@mkm.ee) ning tööküsimuste nõunik Eesti Vabariigi alalises esinduses EL juures Thea Treier (thea.treier@mfa.ee). Mõjuanalüüsi koostas strateegiaosakonna analüütik Georg Köpper (georg.kopper@mkm.ee, 5303 8921).

Seisukohad kooskõlastas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi töö- ja võrdsuspoliitika asekanstler Ulla Saar.

DIREKTIIVI EELNÕU SISU JA VÕRDLEV ANALÜÜS

Eelnõu artikliga 1 muudetakse direktiivi 2004/37/EÜ lisades I, III ja IIIa sätestatud kemikaalide piirnorme ning laiendatakse direktiivi 2004/37/EÜ kohaldamisala kantserogeensetele tööprotsessidele, samuti täpsustatakse mõne kemikaali kohaldusala. Eelnõu lisa sätestab kokkuvõtvalt muudatused järgmistele kemikaalidele:

Tabel 1. Direktiivi 2004/37/EÜ komisjoni muudatusettepanekud võrreldes Eesti kehtiva õigusega

Kemikaal	EE õigus		Direktiivi eelnõu piirnorm		Märkused
	Pikaajalise kokkupuute piirnorm (mg/m ³)	Lühiajalise kokkupuute piirnorm (mg/m ³)	Pikaajalise kokkupuute piirnorm (mg/m ³)	Lühiajalise kokkupuute piirnorm (mg/m ³)	
Koobalt ja selle anorgaanilised ühendid	0,05	-	0,01 (respireeritav fraktsioon) 0,0025 (sissehingatav fraktsioon)	-	Üleminekupe riood: 6 aastat alates direktiivi jõustumisest 0,02 mg/m ³ (respireeritav fraktsioon) 0,0042 mg/m ³ (sissehingatav fraktsioon)
Polütsükliliste aromaatsete süsivesinike segud, eelkõige benso[a]püreeni sisaldavad segud	-	-	0,00007		Üleminekupe riood: 6 aastat alates direktiivi

⁹ EL toimimise lepingu (ELTL) artikkel 16 lõige 3.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:02016ME/TXT-20160901>

benso[a]püreen (3,4-bensopüreen)	0,002	0,02			jõustumisest 0,00014 Piiratud järgmiste sektoritega: (1) terase ja raua valukojad, sealhulgas ferrotsulamite tootjad, (2) alumiiniumitootjad, (3) süsiniku ja grafiitelektroodide tootjad, (4) koksiahjud, (5) kivisöetõrva destilleerimine, (6) tulekindlate toodete tootjad, (7) rongirööbaste keevitamine, (8) muud värviliste metallide töötlemisprotsessid ja (9) metallide valamine.
1,4-dioksaan	73 (20 ppm)		7,3 (2 ppm)	73 (20 ppm)	Lisatakse bioloogiline piirnorm: 45 mg (2-hüdroksüetoksü) äädikhapet (HEAA) uriinis/g kreatiniini kohta
Elavhõbe ja kahevalentsed elavhõbedaühendid, mis kuuluvad käesoleva direktiivi reguleerimisalasse (mõõdetuna elavhõbedana)	0,02		0,02		Piirnormi ei muudeta. Muudatus selgitab, et piirnorm kehtib ainult nendele

			elavhõbeda ja divalentsete anorgaaniliste elavhõbedaühendite liikidele, mis kuuluvad CMRD reguleerimisaspe, mitte kõigile võimalikele elavhõbeda ühenditele.
Keevitusaurud			Töö, mis hõlmab kokkupuudet keevitusprotsesside suitsudega, mis sisaldavad aineid, mis vastavad aine või segu kriteeriumidele, mis vastavad määruse (EÜ) nr 1272/2008 I lisas sätestatud 1A või 1B kategooria kantserogeeni, mutageeni või reproduktiivtoxicilise aine klassifikatsioonikriteeriumidele loetakse kantserogeenseks protsessiks ning lisatakse direktiivi 2004/37/EÜ kohaldamisalasse

Tabelis esitatud piirnormide selgitus: **Pikaajaliseks kokkupuute piirnormiks** loetakse piirnormi, mida mõõdetakse ohtliku kemikaali suurima lubatud keskmise sisaldusena töökeskkonna õhus, mõõdetud või arvutatud ajaga kaalutud 8-tunnise kokkupuuteaja keskmisena. **Lühiajaliseks kokkupuute piirnormiks** nimetatakse ohtliku kemikaali suurimat lubatud keskmist sisaldust töökeskkonna õhus, mõõdetud või arvutatud ajaga kaalutud 15-minutilise kokkupuuteaja keskmisena, kui pole näidatud teisiti. Kemikaalide piirnorme esitatakse ühikuna mg/m³ ehk milligrammi kuupmeetri õhu kohta 20 °C ja 101,3 kPa (760 mmHg) juures või ühikuna ppm ehk osakeste arv miljoni osakese kohta mahu järgi õhus, mahumiljondik õhus (ml/m³).

- **koobalt ja selle anorgaanilised ühendid**

Eestis kehtib ohtlike kemikaalide määruse¹⁰ lisa alusel koobaltile ja selle anorgaanilistele ühenditele 8-tunnise kokkupuute korral ehk pikaajalise kokkupuute piirnorm (edaspidi *pikaajalise kokkupuute piirnorm*) 0,05 mg/m³. Samuti on hetkel koobalt märgitud sensibiliseerivaks aineks.

Uus komisjoni pakutud pikaajalise kokkupuute piirnorm koobaltile ja selle ühenditele oleks 0,01 mg/m³ (respireeritav fraktsioon) ja 0,0025 mg/m³ (sissehingatav fraktsioon). Respireeritav fraktsioon on peentolm, mis koosneb alla 2,5-mikromeetrise läbimõõduga osakestest, mis võivad koos sissehingatava õhuga jõuda kopsualveoolidesse. Sissehingatav fraktsioon on kogu õhus olevate osakeste hulk (hõlmab sh suuremaid osakesi), mis võivad töö ajal sisse hingates sattuda hingamisteedesse.

Komisjon tunnistas, et uue piirnormi saavutamine võib olla keeruline, mistõttu pidas komisjon asjakohaseks sätestada piirnorm üleminekuperioodiks. See tähendab, et 6 aastat alates direktiivi jõustumisest kehtiksid koobaltile ja selle ühenditele leebemad piirnormid - vastavalt 0,02 mg/m³ (respireeritav fraktsioon) ja 0,0042 mg/m³ (sissehingatav fraktsioon).

<https://www.riigiteataja.ee/akt/121122022014?leiaKehtivÜleminekuväärtused> kehtivad kõigis sektorites, andes ettevõtetele rohkem aega oma töökeskkonna ja –ohutuse investeeringute planeerimiseks ja võimaldades ettevõtetel jaotada olulised ühekordsed investeeringud pikema aja peale.

Kokkupuude koobaltiga võib esineda mitmes tööstusharus: akude, eelkõige elektriliste sõidukite akude, ning magnetite ja raskemetallide tootmises ning töötlemises, kõvasulamite ja tööriistade valmistamisel, akude ja patareide tootmises, samuti värvide, pigmentide ja klaasi tootmisel. Koobaltit kasutatakse ka magnetite, keevituselektroodide ning meditsiinitarvikute (nt proteeside) valmistamisel. Töökkeskkonna õhus võib koobalt esineda tolmu või auruna, mis satub organismi peamiselt sissehingamisel. Lühiajaline kokkupuude võib põhjustada naha ja silmade ärritust, hingamisteede ärritust ja allergilisi reaktsioone. Pikemaajalisel kokkupuutel võib kujuneda astma, kopsukahjustused või nahahaigus (allergiline dermatiit).

---

¹⁰ Vabariigi Valitsuse 20.03.2001 määrus nr 105. <https://www.riigiteataja.ee/akt/1026714?leiaKehtiv>

Direktiivi jõustumisel on vajalik muuta Eesti õiguses koobalti ja selle anorgaaniliste ühendite piirnormi ohtlike kemikaalide määruses. Tööandja peab arvestama, et edaspidi kuulub koobalt direktiivi 2004/37/EÜ kohaldamisalasse, mistõttu kohalduvad sellele edaspidi kantserogeenide määrusest tulenevad nõuded.

- **polütsüklilised aromaatsed süsivesinikud (PAH)**

Eestis kehtib ohtlike kemikaalide määruse alusel polütsükliliste aromaatsete süsivesinike segude seast, eelkõige benso[a]püreeni sisaldavate segude seast piirnorm kemikaalile benso[a]püreen. Benso[a]püreenile (3,4-bensopüreen) on kehtestatud pikaajalise kokkupuute piirnorm 0,002 mg/m³ ja lühiajalise kokkupuute piirnorm 0,02 mg/m³. Benso[a]püreen on ohtlike kemikaalide määruse kohaselt reproduktiivtoksiline ja kantserogeenne aine, lisaks on aine kergesti imenduv naha kaudu.

Komisjon näeb ette eelnõu kohaselt polütsüklilistele aromaatsetele süsivesinikele rangemat pikaajalise kokkupuute piirnormi 0,00007 mg/m³. Üleminekuperioodil, mis on arvestatud eelnõu kohaselt 6 aastat alates direktiivi jõustumisest, kehtiks pikaajalise kokkupuute piirnorm 0,00014 mg/m³. Üleminekuperiood on planeeritud vaid teatud sektoritele, välja on toodud järgmised valdkonnad: teras- ja rauavalukojad, alumiiniumitootjad, süsiniku ja grafiitelektroodide tootjad, koksitööstused, tulekindlate toodete tootjad, rongirööbaste keevitus, metallide valamine.

Polütsüklilised aromaatsed süsivesinikud (PAHid) on kemikaalid, mis esinevad mitmesugustes tööstuslikes ja keskkonnaallikates. Need kemikaalid võivad esineda teras- ja rauavalukodades, sealhulgas ferrosulamite tootmises, alumiiniumitootmises, süsiniku ja grafiitelektroodide tootmises, koksitööstustes, kivisöetõrva destilleerimisel, tulekindlate toodete tootmises, rööbaste keevitamisel, muudes värviliste metallide töötlemise protsessides ja metallide valamisel. PAHid võivad avaldada mitmesuguseid tervisemõjusid. Need kemikaalid on teadaolevalt kantserogeensed, mis tähendab, et nad võivad põhjustada vähki. Peamised vähivormid, mida PAHid võivad põhjustada, on kopsuvähk ja nahavähk. Lisaks on uuringud näidanud, et PAHid võivad põhjustada ka põievähki ja seedetrakti vähki. Lisaks võivad PAHid põhjustada nahaärritust ja muid terviseprobleeme.

Direktiivi jõustumisel on Eesti õiguses vaja kehtestada ohtlike kemikaalide määruses PAH piirnormi, sh muuta benso[a]püreenile kehtestatud piirnormi.

- **1,4-dioksaan**

Eestis on 1,4-dioksaanile kehtestatud pikaajalise kokkupuute piirnorm 73 mg/m³ (20 ppm).

Direktiivi eelnõu näeb ette 1,4-dioksaanile pikaajalise kokkupuute piirnormi 7,3 mg/m³ (2 ppm) ja lühiajalise kokkupuute piirnormi 73 mg/m³ ja (20 ppm). Lisaks kehtestatakse 1,4-dioksaanile bioloogiline piirnorm 45 mg (2-hüdroksüetoksü) äädikhapet (HEAA) uriinis/g kreatiniini kohta.

Praegu puutub Euroopa Liidus 1,4-dioksaaniga kokku ligikaudu 30 000 töötajat. Peaaegu 90% neist töötab kolmes valdkonnas: farmaatsiatööstuses (48%), laborites (24%) ning keemiatööstuses, kus 1,4-dioksaani kasutatakse lahustina ja kus see tekib tööprotsessi kõrvalsaadusena (17,5%). Samuti kasutatakse 1,4-dioksaani lahustina keemia- ja tekstiilitootmises ning kodustes puhastusvahendites. 1,4-dioksaan on kemikaal, mis võib põhjustada nii ägedaid kui ka pikaajalisi terviseprobleeme. Lühiajalise kokkupuute korral ärritab see silmi, nina ja kurku ning võib tekitada peavalu, pearinglust, unisust, samuti iiveldust, oksendamist ja kõhuvalu. Nahale sattudes võib aine põhjustada ärritust ja kuivust. Pikaajaline kokkupuude 1,4-dioksaaniga võib kahjustada maksa ja neere ning avaldada mõju kesknärvisüsteemile, põhjustades näiteks väsimust ja koordinatsioonihäireid. Samuti võib korduv kokkupuude viia nahapõletike ja dermatiidini.

Piirnормi jõustumisel tuleb 1,4-dioksaanile kehtestada Eesti õiguses uus töökeskkonna õhu piirnорм, bioloogiline piirnорм ning läbi mõelda bioloogilise piirnормi seiramine.

- **keevitusaurud**

Hinnatakse, et umbes 1,2 miljonit töötajat Euroopa Liidus puutub kokku keevitussuitsudega ehk keevitusaurudega. Eurostati andmete põhjal tegutseb kolmveerand neist neljas valdkonnas: spetsialiseeritud ehitustegevuses (36%), hoonete ehitamises (19%), metalltoodete valmistamises (12%) ning mootorsõidukite ja mootorrataste hulgi- ja jaekaubanduses ning remondis (10%). Enamikule kantserogeensetena klassifitseeritud metallidest ja metallühenditest on piirväärtus juba kehtestatud kantserogeenide, mutageenide ja reproduktiivtoksiliste ainete direktiivi (CMRD) III lisas. Mõnedel ohtlikel kemikaalidel nagu kuuskromiühendid ja nikkelühendid on juba jõustunud piirnормid. Need kaks ühendite rühma on eriti murettekitavad, kuna esinevad roostevaba terase keevitamisel tekkivates suitsudes (toiduainetööstus, meditsiinitööstus, naftakeemia ning energia- ja soojatootmine). Neid võib sisalduda ka tavalise süsinikterase keevitamisel tekkivates suitsudes, ehkki väiksemas koguses.

Lühiajalise kokkupuute korral võivad keevitusaurud põhjustada silmade, nina ja kurgu ärritust, köha, hingamisraskusi, peavalu, pearinglust ja iiveldust. Samuti võib esineda nn keevitaja palavikku ehk metalliaurupalavikku, mis avaldub gripilaadsete sümptomitena ja on seotud tsinki sisaldavate aurude sissehingamisega.

Pikaajalisel kokkupuutel suureneb krooniliste hingamisteede haiguste, sealhulgas kroonilise bronhiidi ja astma kujunemise risk. Keevitusaurude sissehingamine võib viia ka pöördumatute kopsukahjustusteni, sealhulgas kopsukoe armistumiseni. Erilist tähelepanu väärib kokkupuude nikli ja kuuskromiühenditega, mis on kantserogeensed ja suurendavad oluliselt kopsuvähi riski.

Kuivõrd keevitusaurud koosnevad erinevatest komponentidest, millele on juba piirnормid kehtestatud (sh Eestis ohtlike kemikaalide määruses), siis liigitatakse keevitusaurude tekkimise tööprotsess kantserogeenseks tööprotsessiks direktiivi 2004/37/EÜ mõttes.

- **elavhõbe**

Eelnõuga tehakse ettepanek asendada mõiste „elavhõbe ja kahevalentsed anorgaanilised elavhõbedakomponendid, sealhulgas elavhõbe(II)oksiid ja elavhõbe(II)kloriid (mõõdetuna elavhõbedana)“ mõistega „elavhõbe ja kahevalentsed anorgaanilised elavhõbedakomponendid, mis kuuluvad direktiivi 2004/37/EÜ kohaldamisalasse (mõõdetuna elavhõbedana)“, täpsustamaks, et piirväärtus kehtib üksnes nendele elavhõbedale ja kahevalentsetele anorgaanilistele elavhõbedakomponentidele, mis kuuluvad CMRD kohaldamisalasse.

Uue sõnastuse järgi asendatakse varasem nimetus „elavhõbe ja divalentsed anorgaanilised elavhõbedaühendid, sealhulgas elavhõbe(II)oksiid ja elavhõbe(II)kloriid (mõõdetuna elavhõbedana)“ järgmisega: „elavhõbe ja divalentsed anorgaanilised elavhõbedaühendid, mis kuuluvad direktiivi 2004/37/EÜ reguleerimisalasse (mõõdetuna elavhõbedana)“. Eesmärk on tagada, et termin vastaks täpselt direktiivi ulatusele, vältides õiguslikku ebaselgust.

Ettepaneku vastuvõtmisel tuleb täpsustada Eesti õiguses ohtlike kemikaalide määruks elavhõbeda ühendile seatud nimetust, piirnormi eelnõuga ei muudeta.

- **isopreen**

Eelnõuga ei reguleerita isopreeni, kuivõrd eelnõu mõjude analüüsist tuleneb, et kogutud tõendid näitasid, et töötajate kokkupuude isopreeniga on madalam kui RACi poolt määratud piirväärtus. Seetõttu ei tuvastatud isopreeni puhul probleemi ja piirnormi selle eelnõuga ei kehtestata.

Kokkuvõttes tuleb Eestil komisjoni eelnõu vastuvõtmisel muuta rangemaks koobalti ja selle ühendite, 1,4-dioksaani ja polütsükliiliste aroaatsete süsivesinike piirnormid ning kehtestada bioloogiline piirnorm 1,4-dioksaanile. Sellele ohtlikule kemikaalile tuleb Eesti õiguses esmakordselt kehtestada bioloogiline piirnorm. Edaspidi kehtivad keevitusaurudele kantserogeenide määruks tulenevad nõuded, kuivõrd aurude tekkimise protsess nimetatakse kantserogeeniks. Muuta tuleb nii ohtlike kemikaalide määruks kui ka kantserogeenide määruks.

Piirnormide muutmisest lähtuvalt peaksid tööandjad vajadusel teostama uued töökeskkonna õhu mõõtmised, üle vaatama töötajate kokkupuute kestvuse kemikaalidega ja kokkupuute intensiivsuse ning ajakohastama riskianalüüsi ja tegevusi riskide maandamiseks. Bioloogilise piirnormi järgmiseks tuleb tööandjal korraldada töökeskkonnas selle ainega kokkupuutuvatele töötajatele tervisekontroll.

Eelnõu artikkel 2 näeb ette, et liikmesriigid peavad jõustama käesoleva direktiiviga kooskõla saavutamiseks vajalikke seadusi, määruks ja haldusnorme direktiivis ettenähtud tähtaja jooksul (maksimaalselt 2 aastat). Sellest tuleb komisjoni koheselt teavitada.

Artikkel 3 kehtestab direktiivi jõustumise tähtajaks 20. päeva alates selle avaldamisest Euroopa Liidu Teatajas.

Artikli 4 kohaselt on see direktiiv suunatud liikmesriikidele.

DIREKTIIVI EELNÕU VASTAVUS ÕIGUSLIKULE ALUSELE, SUBSIDIAARSUSE JA PROPORTSIONAALSUSE PÕHIMÕTETELE

Õiguslik alus

Komisjoni eelnõu õiguslik alus on ELTL artikkel 153, mis võimaldab EL-il direktiivides miinimumnõuete kehtestamise kaudu toetada liikmesriikide tegevusi parendamaks töökeskkonda ning seeläbi kaitsmaks töötajate tervist ja turvalisust.

Direktiiv nr 2004/37/EÜ võeti vastu ELTL artikkel 153 lg 2 p b alusel eesmärgiga suurendada töötajate tervist ja turvalisust. Direktiivi artikkel 16 võimaldab EL-il võtta vastu kantserogeensete, mutageensete ja reprotoksiliste ainete piirmäärasid ELTL artikkel 153 lg 2 p b nimetatud korras.

Tulenevalt ELTL artikkel 153 lõikest 2 on töökeskkonna parendamine töötajate tervise kaitseks selline sotsiaalpoliitika osa, milles on EL liikmesriikidel ja EL-il jagatud pädevus.

Subsidiaarsus

Olukorras, kus EL töökeskkonna piirnormid ohtlikele kemikaalidele puuduvad, võivad liikmesriigid määrata riigisisesed piirnormid. Nende ohtlike kemikaalide puhul, mida direktiivi eelnõu käsitleb, riigisisesed piirmäärad erinevad oluliselt erinevate liikmesriikide vahel. Seetõttu ei suuda liikmesriikide piirmäärad üksi tagada töötajate minimaalset kaitset nende ainetega töökeskkonnas kokkupuutel.

Kuivõrd tegemist on miinimumnõuetega, siis on liikmesriikidel võimalik kehtestada veel rangeimaid nõudeid ning kaitsta töötajaid enam kui direktiiv seda ette näeb.

Proportsionaalsus

Eelnõu austab proportsionaalsuse põhimõtet, kuivõrd sellega muudetakse direktiivi 2004/37/EÜ lisasid seal, kus see on vajalik, tuginedes teaduslikele andmetele ning põhjalikule mõjuanalüüsile. Eelnõu eesmärk on võtta samme saavutamaks eesmärgi, mis on kehtestatud parendamaks töötajate tervist ja ohutust, hoides samal ajal ettevõtete kulud mõistlikul tasemel.

Eelnõu võimaldab liikmesriikidele teatavat paindlikkust langetamaks piirmäärasid veelgi. ELTL artikkel 153 lg 4 kohaselt ei piira piirmäärade kehtestamine EL tasandil liikmesriikide poolt tugevamate nõuete kehtestamist.

ESIALGSE MÕJUDE ANALÜÜSI KOKKUVÕTE

Direktiiv 2004/37/EÜ (CMRD) uuendamine toob ELile ja Eestile kaasa ohtlike kemikaalidega kokkupuute piirmäärade tugevdamist, mille eesmärk on parandada töötajate töökeskkonda, kaitstes töötajate tervist rangemate ohtlike kemikaalide piirnormidega, ennetades seeläbi kokkupuuteid nende kemikaalidega, mis võivad põhjustada töötajatele vähki. Direktiivi muudatused avaldavad sotsiaalset ja majanduslikku mõju tööandjatele, töötajatele, Tööinspeksioonile (edaspidi *TI*).

Mõju tööandjatele

Direktiiv mõjutab Eestis neid valdkondi, kus esineb kokkupuude eelnõus välja toodud kemikaalidega. Peamiselt mõjutab metallitöötlemis- ja keevitustööstust, teatud keemia- ja tootmistegevusi, energeetika-/kaevandussektoreid (nt koksitööstus, põlevkivitööstus), ning selliseid avalikke teenuseid nagu pääste- ja tuletõrjeteenistus. Järgnevalt on ELi mõjuhinnangust välja toodud sektorid, kus võivad olla ametikohad, kus töötajad võivad kokku puutuda ohtlike kemikaalidega (mitte kõik ettevõtted antud sektoris on mõjutatud piirmääradest, vaid üksnes need, kus kasutatakse vastavaid protsesse, nt keevitus, põletus, kemikaalidega töötamine).

Metallitööstus ja metallide esmased töötlejad

(EMTAK C24 Metallide tootmine; C25 Metalltoodete tootmine; C33 Seadmete ja masinate remont ja hooldus; osaliselt ka B19 koksi tootmise osas)

- Teras, raua ja värviliste metallide tootmine
- Valukojad, pulbermetallurgia, metallide kuumtöötlus ja pinnatöötlus
- Keevitus- ja jootmistööd nii tootmises kui hooldustegevustes
- Koksi tootmine ja kivisöe/tõrvaga seotud protsessid (osaliselt ka EMTAK B19)

Töötlev tööstus ja spetsialiseerunud tootmine

(EMTAK C20 Keemiatootmine; C22 Kumm ja plasttooted; C23 Mitte-metallist mineraaltooted (nt keraamika, klaas); C27 Elektriseadmed; C28 Masinad ja seadmed; C32 Muud töötleva tööstuse tegevusalad)

- Keemiatoodete, pigmentide, värvide, vaikude ja katalüsaatorite tootmine
- Aku- ja patareide tootmine ning ringlussevõtt
- Keraamika, tulekindlate materjalide, klaasi tootmine ja töötlemine

Ehitus ja infrastruktuuri rajamine

(EMTAK F41 Hoonete ehitus; F42 Rajatiste ehitus; F43 Ehitiste erialane ehitus)

- Keevitus- ja lõiketööd ehitusplatsidel
- Teedehitus ja bituumeni kasutamine (PAH-ide kokkupuude)
- Raudtee- või torustike paigaldus, kus kasutatakse termilist ühendust

Sõidukite ja seadmete remont ja hooldus

(EMTAK G45 Mootorsõidukite hooldus ja remont; C33 Hooldus- ja remonditööd tootmiseseadmetele)

- Autoteenindused, keretööd, summuti- ja väljalaskesüsteemide remont
- Tööstuslike seadmete keevitus ja tehniline hooldus

Jäätmekäitlus ja ringlussevõtt

(EMTAK E38 Jäätmete käitlemine ja töötlemine; E39 Saastekäitlus ja taastamine)

- Aku- ja katalüsaatorijäägi ringlussevõtt
- Põletustehased, suitsugaaside puhastus, tuhaga töötlemine

Energiasektor ja põletusprotsessid

(EMTAK D35 Elektri-, gaasi-, auru- ja jahutuse tootmine; B05 Põlevkivi kaevandamine)

- Kivisöe- ja põlevkivielektrijaamad

Avalikud ja päästeteenused

(EMTAK O84 Avalik haldus – sh päästeteenistus; S81 Puhastusteenused – korstnapühkijad)

- Tuletõrjujad   - Korstnapühkijad ja suitsulõõride hooldusteenused

Direktiivi otsene mõju ettevõtetele on kulude kasv seoses vajadusega rakendada täiendavaid töötervishoiu ja tööohutuse meetmeid töötajate kaitseks, kui tänased ohutusmeetmed ei võimalda saavutada rangemaid piirnorme. Näiteks võib tööandjal tekkida vajadus viia läbi täiendavad töökeskkonna õhu mõõtmised kemikaalide sisalduse kohta töökeskkonna õhus, ajakohastada riskianalüüs ja võtta vastavad ohutusmeetmed riskide maandamiseks ning korraldada bioloogilise piirnormi seire 1,4-dioksaaniga kokkupuutuvatele töötajatele. Eelkõige on mõjutatud ettevõtted, kelle töökeskkonna õhk ei vasta rangematele piirnormidele ja kes peavad töökeskkonna parandamise, töötajate kaitsmise eesmärgil seniseid tööprotsesse ning töövarustust parandama ja uuendama. Kui tööandja on juba täna olnud hoolas, järginud ohutuskarti ja teinud regulaarseid tervisekontrolle ning töökeskkonna õhu mõõtmisi, kasutanud kvaliteetseid isikukaitsevahendeid ja ergonoomilisi tööprotsesse, siis on rangematele piirnormidele üleminek kergem. Sellistes ettevõtetes võivad olla rangemad piirnormid juba saavutatud. Ettevõtetes, kus toimub kokkupuude nende kemikaalidega, mille puhul on eelnõus ette nähtud üleminekuperiood, peab Euroopa Komisjon üleminekut rangemale piirnormile mõnevõrra keerukamaks, mistõttu jäetakse nende kemikaalide puhul pikem aeg, et viia töökeskkonna ohutus piirnormiga vastavusse. Üleminekuperiood aitab tööandjal jagada kulusid mitme aasta peale, vähendades sellega kulude mõju tööstusele ja ettevõtte äritegevusele. Mõju ulatus sõltub sektorist ja rakendatavatest ennetusmeetmetest, tööprotsessidest ja kasutatavatest vahenditest. Kuna Eestis puudub ühtne kemikaalide register, siis ei ole teada täpset mõju kemikaalidega kokkupuutest eri ettevõtetes ega sektorites.

Töökeskkonna parandamine võimaldab pikemat tööelu ja on seeläbi tööturu tõhususe suurendamise ja ära hoitud tervishoiukulude mõttes majandusele kasulik – ELi prognoosi kohaselt säästaks see ELi ühiskonnale kokku €0,6-1,16 miljardit eurot järgneva 40 aasta peale (EL27 koond 40a peale). Kulu ettevõtetele halbade töökeskkonna tingimuste korral oleks ELi prognoosi kohaselt järgneva 40 aasta peale <€3,8 miljardit (EL27 koond 40a peale). Sellest suur osa võib tuleneda isikukaitsevahendite ostmisest ja uuendamisest (eriti just tuletõrjujate, asfalttööliste, põlevkivitööliste, koksitustööliste varustus ja hingamisvahendid; varustuse meetmete sobivuse jälgimine, vahetamine ja puhastamine).

Näiteks Eesti Päästemeti hinnangul (tagasiside kajastatud lisas 1) ei mõjuta piirnormide muutus oluliselt tuletõrjujate ohutust, kuivõrd tagatud on kvaliteetsed isikukaitsevahendid ja varustus, mis juba täna kaitsevad töötajaid kemikaalide mõju eest. Samuti toimuvad regulaarsed töötajate tervisekontrollid ja tervisenäitajate analüüsid. ELi mõjuhinnang toonitab, et enamus tuletõrjujaid on juba piirmäärast madalamate PAHide kokkupuutega. Kulu töötingimuste parandamiseks sõltub ettevõtete senisest tööohutuse nõuete järgimisest ja rakendatud ennetusmeetmetest. Ettevõtete kulu töökeskkonna ja tööprotsesside parandamiseks soodustab jätkuvat arengut läbi lisandväärtuse, tõhususe ja heaolu suurendamise. Töökeskkonna parandamine aitab vähendada tööga seotud haigestumisi ja seeläbi vähendada ka tööandjate kulusid.

Muutustega kohanemine ei tohiks olla Eestis ebaproportsionaalselt keeruline. Juba varasemast kehtivad Eestis piirmäärad koobaltile, benso[a]püreenile ja 1,4-dioksaanile, mis pärast direktiivi jõustumist oleksid rangemad. Tööandjatele on mõju leevendatud koobalti ja PAHide puhul 6-aastase üleminekuperioodiga, mis aitab paremini kohandada töökeskkonda uutele piirnormidele vastavaks. Keevitusaurudel on piirnorm reguleeritud läbi kroom(VI)ühenditele kehtestatud piirnormi. Radikaalseid muutusi tööprotsessides või -varustuses Eesti ettevõtetel ei ole laialdaselt vaja teha, kuid üksikutes protsessides võivad lisakulud olla vältimatud ohutu töökeskkonna tagamiseks.

Mõju töötajatele

Direktiivi muudatuste eesmärk on tõhustada töötajate tervisekaitset, ennetades kokkupuudet ohtlike kemikaalidega ning vähendades sellest tulenevate kutsehaiguste, sealhulgas pahaloomuliste kasvajate, närvisüsteemi kahjustuste ja hingamisteede haiguste riski. Muudatustega toetatakse terviklikku tööohutuse ja töötervishoiu süsteemi, mille keskseks elemendiks on regulaarne töökeskkonna seire, tõhusad ennetusmeetmed, riskide süstemaatiline hindamine ning ohtlike ainete piirnormide ajakohastamine vastavalt uusimatele teaduslikele tõenditele.

Tööohutuse ja tervisekaitse taseme tõstmine aitab tagada töötajate parema heaolu, vähendada töövõimetuse ja haiguspuhkuste esinemissagedust ning vähendada tööõnnetustest ja kutsehaigustest tulenevaid kulusid nii tööandjate kui ka ühiskonna tasandil. Turvaline ja tervist säästev töökeskkond suurendab töötajate usaldust tööandja vastu, toetab tööhõive kestlikkust ning loob eeldused pikemaks ja kvaliteetsemaks tööeluks.

Mõju Tööinspeksioonile

Juba kehtiva õiguse kohaselt kuulub töökeskkonnas ohtlike kemikaalide kasutamise üle järelevalve teostamine Tööinspeksiooni pädevusse töötervishoiu ja tööohutuse seaduse alusel. Direktiivi muudatuste jõustumine ei too kaasa olulisi muudatusi järelevalve põhimõtetes ega Tööinspeksiooni töökorralduses, kuna kehtiv süsteem hõlmab juba kemikaaliohutuse alast järelevalvet ja kemikaaliohutuse kontrolli. Juba täna kontrollib Tööinspeksioon töökeskkonna ohutust vastavalt tööandja riskianalüüsile, mis hõlmab töökeskkonna õhu mõõtmisi, kui selle vajadus tuleneb riskianalüüsist ja töökeskkonnast endast (nt töötamine kemikaalidega, kantserogeensete protsessidega jm). Puuduste tuvastamise korral teeb Tööinspeksioon tööandjale puuduste põhjused selgeks, puuduste kõrvaldamata jätmise korral võetakse vastavad meetmed.

Muudatuste rakendamine võib siiski eeldada järelevalveametnike täiendavat juhendamist ja koolitamist, et tagada ametnike piisavad teadmised direktiivimuudatuste sisust (nt uus bioloogiline piirnorm), nende praktilisest rakendamisest töökeskkonna kontrollimisel.

Tööelu portaalis olevate juhendmaterjalide ajakohastamine, mis aitab tõsta tööandja teadlikkust, aitab tõsta samuti järelevalve kvaliteeti, ühtlustada järelevalvepraktikat ning suurendada õigusselgust ja prognoositavust ettevõtjate jaoks. Teadlikum tööandja oskab teha paremaid valikuid töökeskkonnas oma töötajate ohutuse kaitseks.

Mõju laboritele

Eestis on komisjoni eelnõus toodud osade ohtlike kemikaalide töökeskkonna õhust mõõtmise võimekus Terviseametil. Kõikide kemikaalide mõõtmisvõimekuse tagamine eeldaks vajadust teha akrediteeritud mõõtmismetoodikates muudatusi või juurutada uus metoodika polütsükliliste aromaatsete süsivesinike mõõtmiseks õhus, mis eeldab laborilt lisarahastust ega ole otstarbekas mõõtmiste vähese nõudluse tõttu. Terviseameti labori täiendavate vahendite taotlemine toimub tavapärasel riigieelarve protsessis. Eelarvevõimaluste puudumise korral tuleb vahendid eraldada asutuse sisemiste ressursside või omatulu arvelt.

Eurofins labor vahendab töökeskkonna õhumõõtmiste proove Euroopa laboritele, pakkudes võimekust erinevateks töökeskkonna kemikaalide mõõtmisteks, kuid ei teosta bioloogilisi analüüse.

Bioloogilise piirnormi mõõtmisi teevad töötervishoiuarstid. Sõltuvalt 1,4-dioksaaniga kokku puutuvate töötajate arvust kasvab bioloogilise piirnormi mõõtmiste arv töötervishoiuarstide jaoks.

VABARIIGI VALITSUSE SEISUKOHAD JA NENDE PÕHJENDUSED

Vabariigi Valitsuse seisukohtade koostamisel lähtuti Eesti seisukohtadest 6.-7. detsembri 2018. a tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu (EPSCO) istungiks (kinnitatud 29.11.2018. a VV istungil, heaks kiidetud 03.12.2018. a ELAKi istungil) ning Eesti Euroopa Liidu poliitika prioriteetidest 2025-2027 (heaks kiidetud 19.06.2025. a VV istungil).

- 1. Peame oluliseks töötervishoiu ja -ohutusega seotud regulatsioonide ajakohastamist. Toetame töökeskkonnas esinevatele kantserogeensetele, mutageensetele ja reproduktiivtoksilistele ainetele (koobalt ja selle anorgaanilised ühendid, polütsüklilised aromaatsed süsivesinikud ja 1,4-dioksaanid) piirnormide muutmist uute teaduslike andmete alusel ja senisest rangemate piirnormide kehtestamist.**
- 2. Peame oluliseks, et koobalti ja selle anorgaaniliste ühendite ning polütsükliliste aromaatsete süsivesinike uute piirnormide rakendamiseks kehtestatakse ettevõtjatele üleminekuperiood.**

Selgitus: Direktiiv 2004/37/EÜ sätestab meetmed, mida tuleb rakendada, et vältida või piirata töötajate kokkupuudet kantserogeensete, mutageensete ja reproduktiivtoksiliste keemiliste mõjuritega ja aidata sel viisil ära hoida tööst tulenevaid haigestumist, sh haigestumist tööga seotud vähki. Võitlus tööga seotud vähiga on komisjoni oluline prioriteet töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas, kuna vähk on peamine tööga seotud surma põhjustaja ELis. Hinnanguliselt kaotab ELis igal aastal ligikaudu 80 000 inimest elu töökohal kantserogeenidega kokkupuute tõttu.¹¹ Tööst põhjustatud vähk mõjutab majandust tervikuna, vähendades tööjõupakkumist, tööviljakust ning suurendades riikide sotsiaalsüsteemile langevat koormust.

---

¹¹ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2004/37/EÜ lisades ained ja seades piirnormid selle lisades I, III ja IIIa. <https://employment-social->

Peame oluliseks töötervishoiu ja -ohutusega seotud regulatsioonide ajakohastamist, toetame sealhulgas töökeskkonnas esinevate kantserogeensete, mutageensete ja reproduktiivtoksiliste ainete ning nende piirnormide ülevaatamist uute teaduslike andmete alusel.

ARVAMUSE SAAMINE JA KOOSKÕLASTAMINE

Direktiivi eelnõu edastati arvamuse avaldamiseks Tööinspeksioonile, Terviseametile, Terviseameti laborile, Tervise Arengu Instituudile, Eesti Ametiühingute Keskliidule, Eesti Töandjate Keskliidule, Eesti Kaubandus-Tööstuskojale, Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon, Teenistujate Ametiliitude Keskorganisatsioonile, Eesti Personalijuhtimise Ühingule, Eesti Töötervishoiuarstide Seltsile, Põhja-Eesti Regionaalhaiglale, Tallinna Tehnikaülikoolile, Eesti Kutsehaigete Liidule, Eesti Keemiatööstuse Liidule, Eesti Rõiva- ja Tekstiililiidule, Eesti Elektroonikatööstuse Liidule, Eesti Mööblitootjate Liidule, Eesti Ehitusettevõtjate Liidule, Eesti Masinatööstuse Liidule, Eesti Plastitööstuse Liidule, Eesti Keskkonnauuringute Keskusele, Viru Keemia Grupile, ÖKOSIL ASile, Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liidule, Sotsiaalministeeriumile, Kliimaministeeriumile, Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liidule, NPM Silmet OÜle, BiotaTec OÜle, Eesti Energia ASile, Päästeametile, AS TREV-2 Grupile, AS Utilitas Eestile, BLRT GRUPP ASile, AS GRAANUL INVESTile, Stora Enso Eesti ASile, MTÜ Rehvinglusele, AUTOBAAS OÜle, CHEMI-PHARM ASile, Tikkurila ASile, Akzo Nobel Baltics AS, SYNLAB Eesti OÜ-le, Eurofins Scientific Estonia OÜle, LABRIS OÜle.

Tagasiside edastasid Päästeamet, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, SYNLAB Eesti OÜ, Terviseameti labor, Tööinspeksioon, Sotsiaalministeerium, Kliimaministeerium, Eesti Töötervishoiuarstide Selts, Eurofins Scientific Estonia OÜ.

Saabunud sisendid ja hinnangud nendega arvestamise kohta on esitatud kaasamise tabelis (Lisa 1).